

Vetenskap
och
Folkbildning

Verksamhetsberättelse 2025

Funktionärer

Styrelse

Ordförande: Lina Tebbla, Malmö

Vice ordförande: Linda Strand Lundberg, Karlstad

Sekreterare: Amalia Juneström, Umeå

Kassör: Pontus Böckman, Malmö

Ledamot: Mikael Hedeland, Uppsala

Ledamot: Dan Larhammar, Uppsala

Ledamot: Staffan Lückander, Varberg

Ledamot: Per Johan Råsmark, Uppsala

Ledamot: Mikael Andersson, Malmö

Ledamot: Albin Larsson, Malmö

Ledamot: Anna Wallman, Göteborg

Ledamot: Tomas Furmark, Uppsala

Styrelsen har sammanträtt minst en gång i månaden. Mötena har fördelats mellan att ske online och ett möte på plats i Malmö.

Revisorer

Fredrik Brandel, ordinarie revisor, Roland Uhrberg, ordinarie revisor, Cecilia Baldén Lembke, revisorssuppleant, Sven Ove Hansson, revisorssuppleant.

Valberedning

Anna Bergström (sammankallande), Xzenu Cronström Beskow, Rickard Strandqvist, Magnus Timmerby suppleant.

Medlemsantal

Antalet medlemmar den 31 december var 2188, (året innan 2311). Antalet nyregistrerade medlemmar var under året 159 (157). Utöver medlemmarna fanns vid årets 151 (153) Folkvetts Prenumeranter, inklusive bibliotek.

Ekonomi och administration

Föreningens ekonomi framgår av resultat och balansräkningarna i årsredovisningen. Medlemsavgiften för 2025 var 300 kr för fullt medlemskap och för ungdomsmedlemskap 150 kr. För begränsat familjemedlemskap (utan tidskriften Folkvett) var avgiften 50 kr. Prenumerationsavgiften per år för icke-medlemmar var 300 kr.

Lokalavdelningarna har ingen separat ekonomi utan deras transaktioner bokförs under separata kostnadsställen i riksföreningens bokföring. Detta inkluderar mestadels utlägg för möten och annan verksamhet. Föredragshållare arvoderas vanligtvis inte utöver eventuella resekostnader. Föreningens administration, som postutskick och medlemsavgifter, sköttes i huvudsak av Föreningshuset SEDAB i Stockholm.

Tidskriften Folkvett

Under 2025 kom Folkvett ut med tre nummer, där det sista var ett dubbelnummer. Ansvarig utgivare var Sven Ove Hansson. Övriga i redaktionen har under 2025 varit Lotten Kalenius, Dan Katz, Per Schillander, Alexandra Snellman och Maria Wold. Adjungerad redaktionsmedlem för Folkvett 3/4 var Anders Wannberg. Under 2026 planerar Folkvett Redaktionen att ge ut tre nummer, där ett kommer att vara dubbelnummer.

Årets utmärkelser

Föreningen Vetenskap och Folkbildning (VoF) utser varje år Årets folkbildare och Årets förvillare.

Årets folkbildare 2025 är Sarah Sheppard

Sarah Sheppard tilldelades föreningen Vetenskap och Folkbildnings pris som Årets folkbildare för sina insatser riktade till barn. Sheppards böcker når barn i en ålder då nyfikenheten är stor och världsbilden formas. I en tid då barns uppmärksamhet i allt större utsträckning dras till digitala skärmar, väljer Sheppard analoga metoder för att bedriva folkbildning. Genom flitiga författarbesök på olika bibliotek i landet når hon även ut med kunskap till många barn i en miljö som är öppen för alla.

Sarah Sheppard förenar vetenskaplig noggrannhet med pedagogisk lekfullhet och gör därigenom dinosauriernas, havsdjurens och skogs djurens olika världar till ett första steg på väg till förståelsen för naturens mångfald och livets historia.

Årets förvillare 2025 är Snuskommissionen

Till årets förvillare 2025 utsågs Snuskommissionen för upprepade vilseledande påståenden om nikotin. Snuskommissionen betonar att vitt snus kan hjälpa tobaksberoende personer att minska sitt tobaksbruk. Men statistiken visar att de flesta som använder vitt snus är unga personer som inte tidigare använt tobak. Snuskommissionen bidrar därmed till att göra många ungdomar och unga vuxna beroende av nikotin, kanske för resten av deras liv. Detta får negativa konsekvenser för de nikotinberoende personernas hälsa, beteende och ekonomi.

VoF-aktivitet i sociala medier

Under året har den Sociala media gruppen arbetat med att moderera och driva sociala medier i VoFs regi på Youtube, Facebook, Instagram, Threads, Bluesky. Särskilt fokus har

under verksamhetsåret legat på att vid inlägg på hemsidan sprida dessa via händelser / reels på de plattformar där sådant är möjligt. Detta ökar chansen för att nå yngre målgrupper.

I styrelsen har diskussioner förts rörande aktiviteter på andra plattformar och vi välkomnar intresserade medlemmar som vill driva ett TikTok-konto eller en podd i föreningens namn. En styrelseledamot (Pontus Böckman) är redan del av den skeptiska podcasten the European Skeptics Podcast, the ESP (se: www.theesp.org) som är ett europeiskt skeptiskt samarbete med innehåll som sammanfaller med föreningens intressen.

VoFs Youtubekanal

Riksstyrelsen har fortsatt att lägga upp nytt innehåll på VoFs Youtube-kanal, VoFTV. Kanalen har i skrivande stund (2026-03-08) 1080 prenumeranter. Där finns idag 168 videor med VoF-producerade föredrag, intervjuer och seminarier. Innehållsmässigt är bredden stor, med ämnesområden som historia, medicin, psykologi, samhällsvetenskap, källkritik och naturvetenskap. Ett antal av våra videor har fått engelsk eller svensk text. Under år 2025 har 31 nya videor publicerats på Vetenskap och Folkbildnings Youtubekanal och totalt har kanalen fått 14 631 visningar under 2025, vilket är något färre än 2024, då det var c:a 16 400 visningar. Alla VoFs föredrag och seminarier från Bokmässan finns även här.

Ansvarig är Staffan Lückander.

Hemsidan www.vof.se

Inlägg på VoF-bloggen, främst i serien "Skeptisk måndag", har varit ett sätt att löpande uppdatera äldre sidor på hemsidan som innehåller bra information om pseudovetenskap, men som har mått bra av ansiktslyft både visuellt, innehållsmässigt och gällande länktips. Detta arbete leds av webbmaster Pontus Böckman.

Lokalavdelningar

Följande lokalavdelningar finns i föreningen: Göteborg, Uppsala, Örebro, Skåne och Umeå.

Göteborg

Verksamhetsåret 2025 - 2026; Göteborg

Årsmötet hölls den 16e mars i studieförbundet Sensus lokaler varvid den tidigare styrelsen omvaldes och kompletterades med ytterligare en ledamot (Mats Rostedt) och ny ordförande, Anders Tryggvesson. Fram till februari har sju styrelsemöte hållits.

Årsmötet efterföljdes av ett föredrag av Xzenu Cronström Beskow, "Kunskap kostar energi". I maj höll Mats Andersson föredrag "Genetiskt modifierade växter – bra eller bajs?". Båda föredragen har genomförts som samarrangemang med studieförbundet Sensus, i försök att bredda ett intresse som annars upplevs som vikande under de senaste åren.

VoF Göteborg har även haft ett föredrag i samarbete med Humanisterna "Mediernas sanningar och lögner" med Mathias Cederholm. Detta hölls på Medborgarskolan.

Fullmåne Pubar har kunnat genomföras nästan varje fullmåne och medlemmar från Göteborg och inresta och även andra gäster har diskuterat vetenskap och folkbildning med varandra.

Engagerade medlemmar bidrog till att väcka liv i Fredag den trettonde på Kungssportsplatsen i Göteborg i februari. Än fler hjälpte till att genomföra VoFs bidrag till 2025 års Bok & Biblioteksmässa.

Uppsala

Uppsala har under 2025 fortsatt att samarrangera föreläsningar med Folkuniversitetet och Stadsbiblioteket. Föreläsningarna har streamats och publicerats på VoF:s YouTube-kanal. Vi har haft 12 styrelsemöten under året. I övrigt har vi haft pubträff sista tisdagen i månaden, juni, juli och december undantagna. Vi hade 4 föreläsningar under vårterminen:

24/2 Justitierådet Petter Asp om "Från behandling till proportionalitet och ekvivalens".

1/4 Marie Allen om "DNA-analyser av nya, gamla och kalla fall".

8/4 Klara Hermansson om "Varför vill vi straffa?".

24/4 Anders Lindström om "Rättsentomologi – insekter som bevismaterial".

Under hösten genomförde vi tre föreläsningar, temat för serien var:

Rasbegreppet: fakta och fiktion.

14/10 Ola Larsmo om Sveriges historiska och politiska agerande i "rasfrågan".

21/10 Marie Gårdmark om läkemedelsforskning.

4/11 Mattias Jakobsson om "Genetisk variation hos världens människor".

13/9 deltog vi med bokbord, quiz och magi på Kulturnatten i Uppsala.

9-11 oktober deltog vi i Vetenskapsfestivalen SciFest på Fyrishov. De första dagarna för skolklasser, den sista dagen även för allmänheten.

Örebro

Örebro har under 2025 arrangerat 5 sociala träffar i form av Skeptiker Pubar. Dessa har varit en blandning av både digitala och fysiska pubar med olika teman och har haft uppslutning mellan 2 till 6 medlemmar och/eller intresserade. I de fall det skedde fysiskt så har dessa varit i centrala Örebro. Under året ansvarade även den lokala föreningen för värdskapet för riksårsmötet för Vetenskap och Folkbildning och aktiviteter kring detta. Riksårsmötet genomfördes i ABFs lokaler i Örebro den 26 april och omfattade även prisutdelning, föreläsningar samt rundvandringar i Örebro. Den lokala föreningen ser det som ett hedersamt och förtroendefullt uppdrag att ha fått ansvara för genomförandet av detta arrangemang.

Skåne

VoF Skåne har haft träffar i form av tre pub-quizar och en "skeptiker bingo" i Lund, samt fyra träffar i Malmö. Ett nytt initiativ som lanserades under året är pubträffar på temat "Skeptisk måndag". Detta har fallit ut väl och är nu en permanent aktivitet som numera hålls den andra måndagen i varje månad. Två besök i gymnasieskolor har också genomförts där man med eleverna interaktivt har diskuterat skillnaden mellan att tro och att veta.

Stockholm

Någon formell lokalavdelning finns för närvarande inte i Stockholm. Under verksamhetsåret arrangerades Skeptiker Pubar och styrelsen har kontakt med delar av arbetsgruppen och erbjudit sitt stöd och uppmuntran.

Umeå

Umeå lokalavdelning har varit vilande i år.

Bokmässan i Göteborg

Vetenskap och Folkbildning deltog på Bokmässan i Göteborg 2025 vilket har organiserats av aktiva VoF-medlemmar från hela landet. Även i år samverkade vi med föreningen / samfundet Humanisterna. Tillsammans skapades ett gediget program med många fina gäster! Sammanlagt 19 framträdanden och 2 seminarier genomfördes under de 4 mässtdagarna.

Gäster:

- Jessica Schiefauer: Kan en bok stärka oss i modet att vara människa?
- Pernilla Wallin: Det är inte livet jag vill avsluta, det är lidandet
- Staffan Bergström: Rätten till själv-vald dödshjälp
- Christian Dahlström: Så förblindande psykoanalysen det svenska rättsväsendet
- Eva F Dahlgren: Dödshjälp i perspektiv
- Magnus Timmerby / Pontus Böckman: Har woke-ideologin tagit över?
- Björn Ranelid, Ulf Danielsson: Människan är ett mirakel
- Christer Sturmark: Ritualer för livet
- Clas Svahn: Hoppet om en större tillvaro
- Annika Eklöf och Jenny Olofsson, Från skam till glädje – om att ta tillbaka det som renhetskulturen stal
- Ann-Sofie "Soffan" Hermansson: Att byta spår utan att tappa fotfästet
- Sakine Madon: Får man häda? Till kättarens försvar!
- Åsa Wikforss: Den politiska dramaturgin
- Håkan Järvå: Love-bombing startar radikaliseringsen
- Patrik Lindenfors: Kreativ med Darwin
- Lars Johan Erkell: Intelligent design: förment vetenskap och politisk agenda
- Mathias Cederholm: Hur behåller vi tron på människan i den mediala apokalypsen?
- Leila Nedaei: Patientsäkerhetslagen och kvacksalveri
- Per Johan Råsmark: Lögner och bedrägerier!

De 2 seminarierna som VoF var värd för blev välbesökta och uppskattade.

Seminarium 1: Justitiemord och Freud

Om hur pseudovetenskapliga psykologiska teorier har orsakat justitiemord inom vården och rättsväsendet. Fallen Catrine da Costa, Kevin och Quick är exempel på skamfläckar för både domstolar och psykiatrin. Medverkande: Charlotta Sjöstedt, Christian Dahlström, Dan Josefsson, Billy Larsson. Moderator: Dan Katz

Seminarium 2: Kär och galen

Ett samtal om nyttan och nöjet av förälskelse men även om lusten och kärlekens baksida. Kan vetenskapens förståelse av kärleken hjälpa oss eller är det i konst och litteratur som vi ska försöka förstå vad lusten gör med oss när vi är kära? Medverkande: Jonna Bornemark, Håkan Järvå, Hedvig Söderlund, Ulf Ellervik. Moderator: Per Johan Råsmark

Videor från framträdanden och seminarier kan ses på VoF:s Youtubekanal, samlade i spellista för [Bokmässan 2026](#)

Ett stort tack till alla aktiva VOF-medlemmar som har hjälpt till!

Internationellt

Pontus Böckman deltog i programmet för den internationella skeptikerkonferensen QED i Manchester (<https://qedcon.org/>) i oktober och har fortsatt som ordförande i paraplyföreningen European Council of Skeptical Organisations, ECSO (<https://www.ecso.org/>).

Löpande kontakt hålls med skeptiska organisationer och aktiva i flera länder, bland annat Storbritannien, Australien, Tyskland, Frankrike, Ungern, Italien och USA. Dan Larhammar höll föredrag på det nederländska anti-kvacksalveri föreningens årsmöte.

Föreningen Vetenskap och Folkbildnings styrelse vill passa på att tacka alla funktionärer, lokalavdelningar och medlemmar för deras insatser under det gångna året!